

Kruszwica ^[1]

Submitted by admin on Sun, 2016-04-10 22:40

Kruszwica – miasto z 10 tys. mieszkańców położone nad Gopłem. W wiekach od VIII do X gród kruszwicki był ośrodkiem plemiennym Goplan. Dzięki dogodnemu położeniu na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych z Gniezna na Mazowsze, z Gniezna na Ruś oraz z Kalisza do Gdańska, w krótkim czasie rozwinęła się w znaczący ośrodek handlowo – rzemieślniczy. W 1096 roku pod miastem doszło do bitwy pomiędzy księciem Władysławem Hermanem a jego synem Zbigniewem, którą wygrał Herman. Od końca XI wieku do połowy XII wieku w Kruszwicy była siedziba biskupstwa kujawskiego. Prawa miejskie otrzymała w 1422 roku. Mimo licznych przywilejów królewskich nadanych od XV wieku miasto znalazło się na uboczu szlaków handlowych i systematycznie podupadało. Ożywienie gospodarcze nastąpiło w okresie XIX wieku w okresie panowania pruskiego, powstały zakłady tłuszczowe oraz cukrownia. W 1919 roku Kruszwica odzyskała niepodległość.

Krótki spacer po Kruszwicy rozpoczynamy tradycyjnie od rynku. W jego zachodniej części stoi kościół św. Teresy, zbudowany 1922 roku. Z rynku wychodzimy ul. Zamkową, z której skręcamy w prawo w ul. podzamcze, częściowo wykorzystaną jako parking samochodowy. W tym miejscu rozpoczyna się Półwysep Rzepowski ostro wcinający się we wody jeziora Gopło. Jezioro Gopło i strefa wokół niego są poddane ochronie w formie Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia. Wiadomości o Goplu i Nadgoplańskim Parku Krajobrazowym zostały zamieszczone w rozdziale: Ochrona Przyrody. Idziemy w głąb półwyspu, mijając po drodze siedzibę Oddziału Nadgoplańskiego PTTK. Na wzniesieniu są usytuowane ruiny zamku piastowskiego zbudowanego przez Kazimierza Wielkiego w XIV wieku wraz ze słynną Mysią Wieżą. Chyba każdy zna legendę o okrutnym Popielu, którego zjadły myszy. Wieża jest budowlą ceglana, ośmiokątną i ma 32 metry wysokości. Na jej szczyt prowadzą współczesne schody. Z wieży przedstawia się wspaniały widok na jezioro Gopło i jego najbliższe okolice. Obok wieży ruiny piastowskiego zamku. Zamek do II pokoju toruńskiego był ważnym obiektem strategicznym, położonym w strefie nadgranicznej. Po 1466 roku zamek był siedzibą kasztelani i starostwa. Warownia w 1 połowie XVI wieku została strawiona przez pożar. Odbudowany i ponownie zniszczony w okresie wojen szwedzkich. Pod koniec XVIII wieku zamek został częściowo rozebrany. W 1802 roku w obrębie zamku podjęto prace restauratorskie. W 1896 roku po remoncie wieży udostępniono ją dla ruchu turystycznego. Wracamy z powrotem do ul. Zamkowej, którą udajemy się w prawo. Na wprost znajduje się ładna wieża ciśnień z przełomu XIX i XX wieku, murowana z należąca do Zakładu Wodociągów i Kanalizacji. Przechodzimy wiaduktem ponad wodami jeziora Gopło, zaczyna się ul. Kościuszki. Na najbliższym skrzyżowaniu ulic, skręcamy w lewo, w ul. Kolegiacką. Na końcu ulicy znajduje się bardzo cenny zabytek, romańska kolegiata św. Apostołów Piotra i Pawła, wzniesiona w latach 1120 – 1140. Kościół zbudowano z ciosanego granitu oraz z piaskowca. Kościół ten wzmiankowany był w 1185 roku, być może pełnił wtedy funkcję kościoła katedralnego. Ścianę południową kolegiaty zdobią pięknej roboty portale romańskie wykute w piaskowcu, na które składają się kolumnienki połączone arkadą. Wnętrze świątyni jest bardzo surowe. Na uwagę zasługują dwie chrzcielnice: granitowa z XII wieku oraz wykonana w piaskowcu z XI wieku oraz płyta nagrobna Zofii Oporowskiej. W prezbiterium kolegiaty wisi kopia obrazu z XVIII wieku przedstawiająca zapewne pierwszych biskupów kujawskich: Jana Romanusa, Paulina Italusa, Baldwina Gallusa oraz Swidgera

Germanusa. Na cmentarzu przylegającym do kolegiaty wystawiono pomnik uczestnikom Powstania Wielkopolskiego z lat 1918 – 1919.